

XXXVII SEMINARI D'HISTÒRIA
ECONÒMICA I SOCIAL
Girona, 2 i 3 de juliol de 2026

FAMÍLIES: NORMES, CONFLICTES I CANVIS SOCIALS (S. XIV-XX)

Organitza:

Universitat de Girona
Institut de Recerca Històrica
Centre de Recerca d'Història Rural

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CIENCIA, INNOVACIÓN
Y UNIVERSIDADES

UNIÓN EUROPEA

FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
Una manera de hacer Europa

PID2022-139652NB-I00

Amb el suport de:

Universitat de Girona
Departament d'Història
i Història de l'Art

Universitat de Girona
Consell Social

Interreg
POCTEFA

Cofinanciado por
la UNIÓN EUROPEA
Cofinanciació per
l'UNION EUROPEENNE

XXXVII Seminari d'Història Econòmica i Social

Girona, 2 i 3 de juliol de 2026

FAMÍLIES: NORMES, CONFLICTES I CANVIS SOCIALS (S. XIV-XX)

A partir de les hipòtesis plantejades inicialment per Hajnal (1965), molts historiadors han sostingut que l'*European Marriage Pattern* (EMP), associat a pràctiques de successió igualitàries, hauria afavorit una major inserció de les famílies en els mercats, especialment mitjançant la mobilització del treball femení, així com més possibilitats d'acumulació de capital humà. Per contra, la família troncal, de llarga tradició en moltes regions, hauria estat considerada, des d'aquesta perspectiva, una rèmor per a aquells canvis socials capaços d'impulsar el creixement econòmic.

Aquestes interpretacions xoquen amb l'experiència històrica de regions com Catalunya, on la prevalença de la família troncal en la societat rural es va mantenir, paradoxalment, en un context de notable desenvolupament econòmic durant els segles XVIII i XIX.

Probablement, s'ha minusvalorat, implícitament o explícitament, la plasticitat de la família troncal davant dels canvis socials i econòmics, així com la seva capacitat per modificar o transgredir aspectes bàsics de les regles consuetudinàries en resposta a aquests canvis. Per això, resulta necessari explorar amb més detall els canvis en les estructures familiars i en les normes que les regulaven, posant un èmfasi especial en la capacitat de negociació dels seus membres i, en particular, en el possible apoderament de les dones.

L'objectiu del XXXVII Seminari d'Història Econòmica i Social de la Universitat de Girona és presentar recerques recents que replanteixin, des d'una perspectiva històrica, la relació entre les dinàmiques familiars —conflictives o no— i els processos de canvi social en diversos contextos geogràfics.

Dijous 2 de juliol, matí.

Moderador: Gabriel Jover (Universitat de Girona)

9:00 Lluís To (Universitat de Girona) *Dots i pobresa a la Catalunya medieval.*

9:45 Pere Ortí (Universitat de Girona) *L'estructura socioprofessional de la vegueria de Girona al final de l'Edat Mitjana: fogatjaments, talls remences i documentació notarial.*

10:30 Pausa cafè

11:00 Mireia Ribot (Universitat de Girona) *Estratègies matrimonials a la vegueria de Girona, 1460-1520.*

11:45 Nil Coma (Universitat de Girona) *Pagesos, masovers i treballadors. Estratègies matrimonials entre els grups humils del camp català (1550-1640).*

12:30 Rosa Congost (Universitat de Girona) *Què sabem dels hereus gravats? Els lligams entre les estratègies hereditàries i els drets de propietat.*

Dijous 2 de juliol, tarda.

Moderadora: Julie Marfany (University of Durham)

16:00 Lúcia Torra (Universitat Pompeu Fabra) *Mobilitat social, dots i negocis en el cas dels teixidors de lli i cotó a Barcelona (1740-1820).*

16:45 Belén Moreno (Universidad de Oviedo) *L'agència de les dones del Cantàbric al segle XVIII. El cas de les teixidores asturianes.*

17:30 Pausa cafè

18:00 Javier Cerquera Dussan (Universidad Nacional de Colombia) *Obstáculos para los matrimonios de parejas esclavizadas en la provincia de Popayán en el siglo XVIII.*

18:45 Maria Jesús Llaveró (Arxiu Històric de Lleida) *Jové i Teixidó: Dues famílies del Baix Segre i un conflicte secular pel poder i la propietat.*

Divendres 3 de juliol, matí.

Moderador: Gabriel Ramon (Universitat de Lleida)

9:00 Rosa Congost (Universitat de Girona), Rosa Ros (Universitat de Girona) i Lúcia Torra (Universitat Pompeu Fabra) *L'escreix a la Catalunya del segle XVIII. Una comparació entre Barcelona i la regió de Girona.*

9:45 Rosa Congost (Universitat de Girona), Josep Mas Ferrer (Universitat de Barcelona), Rosa Ros (Universitat de Girona) & Enric Saguer (Universitat de Girona): *Evolució dels dots i canvi social al districte hipotecari de Girona, 1768-1807.*

10:30 Josep Mas Ferrer (Universitat de Barcelona) *Enviudar en una societat d'hereu únic. Heretament, dot i escreix a la Selva (1750-1805).*

11:15 Pausa cafè

11:45 Tamara González López (Universidad de Coruña) *Familia, compadrazgo y crédito informal en el rural gallego (ss. XVIII-XIX)*

12:30 Judit Vidal (Universitat Rovira i Virgili) *Família, negoci i canvi social: la construcció d'una nissaga mercantil a la Reus del segle XVIII*

Divendres 3 de juliol, tarda.

Moderador: Céline Mutos (Universitat de Barcelona)

16:00 Sylvie Hanicot-Bourdier (Université de Lorraine) *Normas, conflictos y estrategias familiares en la Vizcaya en la primera mitad del siglo XIX: la adaptación de la familia troncal a los cambios sociales.*

16:45 Dolores Palomo Infante (CIESAS Sureste, Chiapas) *El análisis de las familias a través del papel y la posición de las mujeres en la sociedad chiapaneca de la segunda mitad del siglo XIX.*

17:15 Lliurament del premi Mestall a treballs de recerca de batxillerat

17:30 Pausa cafè

18:00 Rosa Ros (Universitat de Girona) *Famílies extenses sense hereu? Transformacions de les estructures familiars en tres viles gironines, c. 1820-1920.*

18:45 Enric Saguer (Universitat de Girona) *Pautes de mobilitat i estructura de la llar entre els masovers gironins, 1850-1950.*

Lloc:

Dijous 2 juliol: Sala Anna Maria Geli, edifici Les Àligues (rektorat), Universitat de Girona

Divendres 3 juliol: Sala de graus de la Facultat de Lletres, Universitat de Girona

XXXVII Seminari d'Història Econòmica i Social

Girona, 2 i 3 de juliol de 2026

FAMÍLIES: NORMES, CONFLICTES I CANVIS SOCIALS (S. XIV-XX)

Nom/Nombre/Name: _____

Adreça/Dirección/Adress: _____

Població/Población/Town: _____ CP _____

País/Country _____

Adreça electrònica/E-mail _____ @ _____

Telèfon/Teléfono/Phone _____

Feu-nos arribar la butlleta a: / Envía este boleto a: / Send us this form to: UdG, Centre de Recerca d'Història Rural (IRH). Plaça Ferrater Mora, 1, 17004 Girona

Imatge: Rafael Zabaleta, *El hombre, la mujer y la moza*, 1957. Museo Rafael Zabaleta de Quesada.

